

Simpel Switchen voor Professionals?!

Lineke van Hal (Zuyd Hogeschool) & Noël Romijn / Henk Spies (Avans)

Landelijke Kennis- en Inspiratiedag

Amersfoort, 5 maart 2026

Over Simpel Switchen

Iedereen moet makkelijk en veilig kunnen switchen naar een betaalde baan of andere passende werkplek. Tussen uitkering en werk of tussen dagbesteding, beschut werk, de banenafpraak en regulier werk.

Regels, processen en onduidelijkheid maken het soms lastig om stappen te zetten.

In het programma Simpel Switchen werken we – als ministeries van SZW en VWS, samen met landelijke partners – aan het wegnemen van drempels zodat mensen stappen durven én kunnen zetten.

Veel mensen hebben al stappen gezet.
Doen jij en jouw organisatie ook mee?

Rijksoverheid

sam,

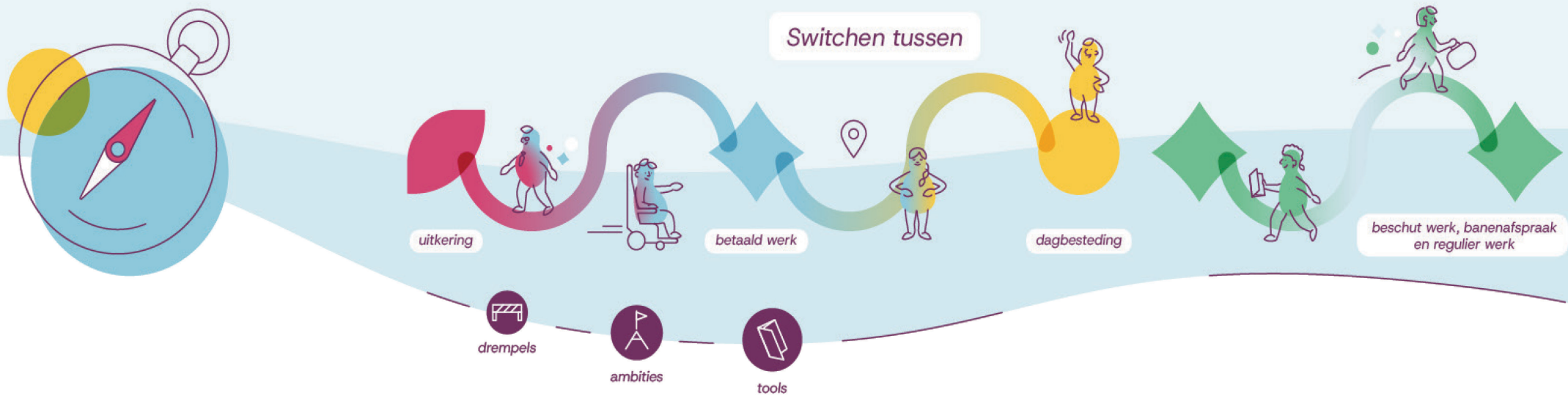

Cedris

De ministeries van **Sociale Zaken en Werkgelegenheid** en **Volksgezondheid, Welzijn en Sport** werken samen met partners aan Simpel Switchen.

Switches in beeld

Agenda

Programma

- Wat vraagt **‘goed professioneel werk’** in context van Simpel Switchen?
- Aan de slag met **serious game ‘Mind the Gap’**
- **Plenaire reflectie**

Lineke van Hal

Zuyd Hogeschool

**WAT VRAAGT HET OM
GOED PROFESSIONEEL WERK
TE VERRICHTEN
IN DE CONTEXT VAN
SIMPEL SWITCHEN?**

Professional zijn verondersteld...

- ... een hoger gelegen doel willen dienen (Freidson, 2001)

- ... door verrichten van goed professioneel werk (Gardner, 2010)
 - dat deugt ('excellence')
 - en deugd doet ('ethics')
 - vanuit innerlijke betrokkenheid ('engagement')

“Iedereen moet makkelijk en veilig kunnen switchen naar een betaalde baan of andere passende werkplek. Tussen uitkering en werk of tussen dagbesteding, beschut werk, de banenafpraak en regulier werk.”

Inzoomen: karakterisering publieke professional

- “Professionals aan de publieke kant van het sociaal domein die een wettelijke taak uitvoeren” (www.krsd.nl)
- “[... B]evorderen dat mensen tot hun recht komen. Ze streven ernaar dat mensen de ondersteuning krijgen waar ze zowel behoefte aan hebben als recht op hebben [...]” (Beroepsstatuut SAM, 2020:2)
- Voeren hun maatschappelijke opdracht uit met schaarse middelen
 - moeten daarom altijd afwegingen maken over wie, wanneer, welke ondersteuning ontvangt.
- State agent
 - Geven uitvoering aan landelijke **wet(ten) en lokaal beleid;**
- Citizen agent
 - Staan in direct **contact met** burgers, vraagt responsief zijn voor hun behoeften en omstandigheden;
- Moral agent
 - Maken morele afwegingen bij het uitvoeren van maatschappelijke opdracht binnen een wettelijke, organisatorische en sociale context binnen professionele handelingsruimte (**discretionaire ruimte.**)

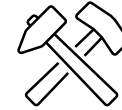
Stevig staan én wendbaar?

- Professionalisme: “een duidelijk beeld van waar het werk over gaat en wanneer het effectief is en een zelfbewustzijn dat met een collectief van beroepsgenoten wordt bewaakt”(Schinkel & Noordegraaf, 2011).
- Geen duidelijk ‘beeld’ en weinig ‘collectief zelfbewustzijn’ in het publiek sociaal domein -> **gefragmenteerde professie**.
- **Verscheidenheid** aan opleidingsachtergronden
- Werkzaam in **verschillende (gemeentelijke) contexten en domeinen** die verschillen in visie en werkwijze
- Verschillende functie**benamingen en taken**
- Werken vanuit verschillende **professionele rolopvattingen en mensbeelden**
- Geen gedeelde ‘socialisatie’ -> duidelijke **beroepsidentiteit** ontbreekt

(bron: Inaugurele rede Lineke van Hal, 2024)

Professionaliseren: (voortdurend) professional worden

- Technisch-instrumentele professionalisering:

- Vakmanschap: theoretische en praktische kennis en methodische vaardigheden

- Normatieve professionalisering:

- Ethische verantwoordelijkheid: 'lerende' omgang met de normatieve lading van het handelen van professionals en van degenen met wie en voor wie zij werken

- Collectieve professionalisering:

- Professional zijn vanuit verbondenheid met maatschappelijke opdracht, gedeelde professionele waarden en normen

Relationele professionaliteit

‘Sterke’ beroepsgroepen reguleren:

- Wat ze weten (kennis)
- Wie zij zijn (identiteit)
- Hoe zij werken (standaarden)

(Noordegraaf, van der Steen, van Twist, 2013)

- Hoe doe je dat ‘over grenzen’ van wetten, regels en organisaties heen?
- Professionals versterken hun hun bestaansrecht en waarde niet alleen door hun professie te beschermen, maar juist ook door verbindingen aan te gaan (Noordegraaf, 2020).
- Professionaliteit krijgt gestalte in **veranderlijke en dynamische omgevingen** en in een **krachtenveld** van verschillende en soms botsende eisen, waarden en belangen (naar Hoijtink et al., 2020).

Relationeel krachtenveld waarin professionaliteit gestalte krijgt

- a) andere professionals en hun opdracht en expertise;
- (b) andere actoren in hun organisatie, zoals management en beleid;
- (c) burgers, [ook in hun positie als cliënt, lvh];
- (d) externe actoren die een direct belang hebben bij de geleverde diensten;
- (e) actoren met indirecte belangen, zoals journalisten en inspectie”.

(cf Noordegraaf en Sideris, 2016)

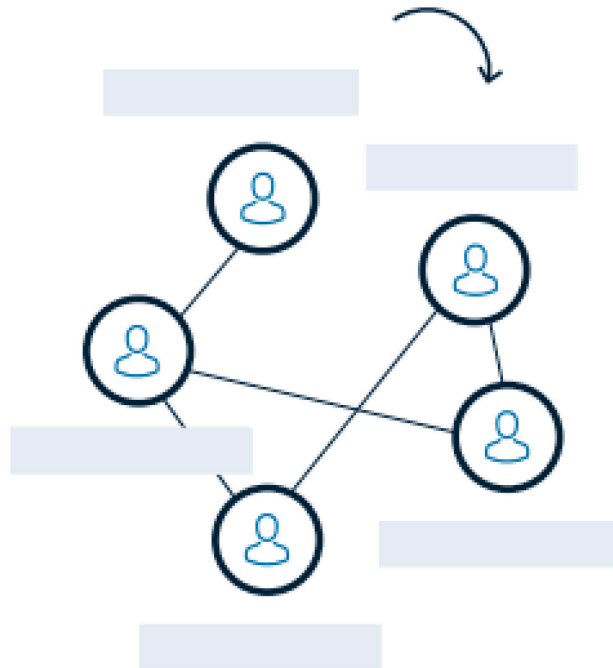
Navigeren in relationeel krachtenveld vereist ‘professioneel actorschap’

- In staat zijn als professional om **regie te voeren over en verantwoordelijkheid te nemen voor je beroepspraktijk**.
- Dit vraagt een **gedeeld beeld en zelfbewustzijn** van waar het professioneel werk over gaat.
- Professioneel actorschap komt tot uitdrukking in voortdurend afwegen en handelen op basis van **vakmanschap, beroepsethiek en betekenisvolle betrokkenheid** in afstemming op verschillende belanghebbenden (relationeel) in een sociale en institutionele context (situationeel).
- Actorschap krijgt dus gestalte in interacties en ontstaat in én beïnvloedt **machtsrelaties**.

(van Hal & Weling, Zuyd Hogeschool, 2024 op basis van het werk van o.a. Gardner, Schinkel en Noordegraaf en Evans)

In welk krachtenveld krijgt jouw actorschap gestalte?

- 1** **Wie zijn de belanghebbenden?**
Maak een overzicht (bijvoorbeeld in de vorm sociogram) van de individuen, groepen, organisaties en instellingen die een belang hebben in deze situatie.

- 2** **Welke belangen spelen er?** En is er sprake van botsende belangen?

- 3** **Wat wordt er van jou verwacht?** Sluit dit aan bij jouw eigen verwachtingen?

- 4** **Wat is jouw belang en jouw macht in dit krachtenveld?**

Noël Romijn

Avans

Inzichten uit onderzoek onder professionals

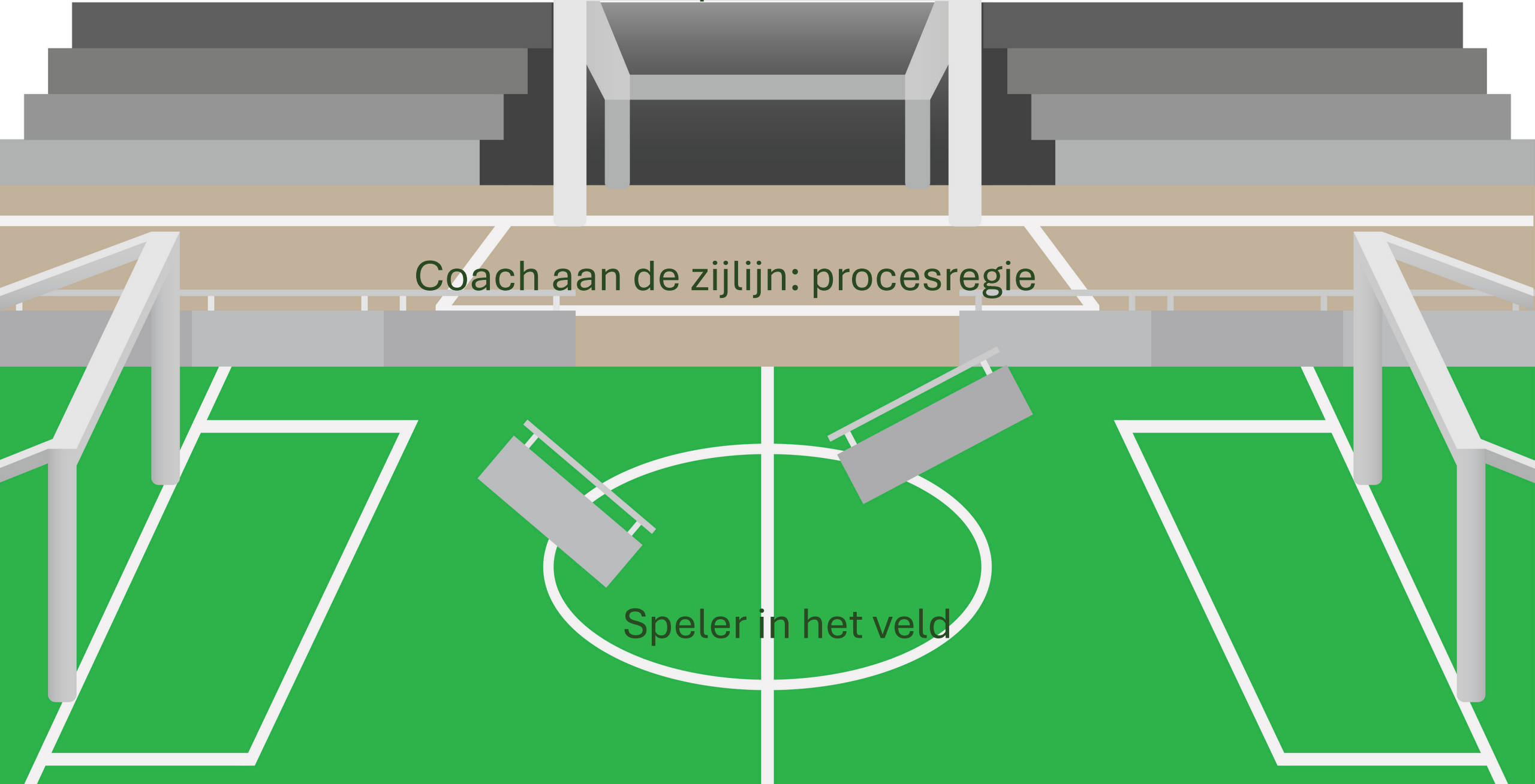
- Professionals ervaren problemen vooral in de samenwerking met andere professionals, niet zozeer met cliënten
- Ze beschikken vaak wel over kennis en vaardigheden om die problemen op te lossen, maar zetten die niet in
- Probleem: irritaties, allergieën, frustraties, overtuigingen, rolopvattingen, beroepsidentiteiten, organisatiecultuur, druk van collega's ("zo doen we dat hier")
- Oplossing: vertragen, professional centraal en niet de casus, beleving, reflectie op diepere laag

Toeschouwer op de tribune: beleidsmaker

Coach aan de zijlijn: procesregie

Speler in het veld

Werkzame mechanismen game

- Combinatie van simulatie en spel
- AI als trainingstool
- Casus ervaren in plaats van lezen: verdieping van casusbesprekingen
- Ruimte voor experiment (rollenspel in je eentje)
- Implementatie in workshop: collectief leren

Voor wie?

- Beleidsmakers, leidinggevenden: ervaren van de uitvoeringsrealiteit
 - Professionals: experimenteren in een veilige omgeving
 - Studenten en docenten: stage aanvulling/vervanging
 - Onderzoekers: game als onderzoeksinstrument (vervanging van interview). Wat doet een speler in plaats van hoe vertelt hij wat hij doet.
-

Game:

<https://game.mind-the-gap-academy.com>

Achtergrondinformatie:

<https://mind-the-gap-academy.com/game>

Plenaire reflectie

Wat vraagt het om goed professioneel werk te verrichten in de context van simpel switchen?

Vragen?

Beroepsvorming Professionals in het Publiek Sociaal Domein
| Zuyd Hogeschool

- Lineke.vanhal@zuyd.nl

Lectoraat Mind the Gap | Avans

- hj.spies@avans.nl en n.romijn@avans.nl

Meer weten over lectoraat 'Beroepsvorming Professionals Publiek Sociaal Domein' ?

- Interview over uitvoeringspraktijk werk en inkomen: ['Ga er maar aan staan' - Sprank](#)
- Podcast: [Podcast - Instituut Gak - Lineke van Hal](#)
- Documentaire: [Een documentaire over ons beroep! | SAM](#)
- Opleidingsaanbod professionals: [Werk en Inkomen met oog voor Mens en Recht | Zuyd Professional](#)
- E-learning 'professioneel actorschap': [Jouw professionele praktijk - Praktijkleren in het mbo: de basis](#)
- Website: [Beroepsvorming Professionals in het Publiek Sociaal Domein | Zuyd Hogeschool](#)

Mind the Gap: producten voor professionals

- [Achtergrondinformatie serious game](#)
- [Handleiding voor betere gesprekken en trajecten](#)
- <https://mind-the-gap-academy.com>

Meer info over het lectoraat:

- <https://www.avans.nl/onderzoek/veiligheid-en-veerkracht/mind-the-gap>
- <https://www.veiligheidenveerkracht.nl/lectoraten/mind-the-gap/>

Op de hoogte blijven?

Meld je aan voor de nieuwsbrief
van Simpel Switchen

simpel-switchen.nl/actueel/nieuwsbrieven

De informatie uit deze workshop wordt
gepubliceerd op simpel-switchen.nl

Je ontvangt van de organisatie een mail
met alle informatie die is gedeeld op
de Landelijke Kennis- en Inspiratiedag

simpel-switchen.nl